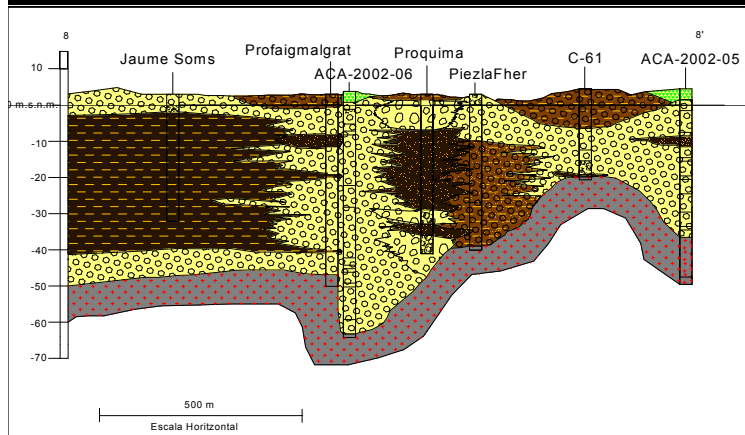
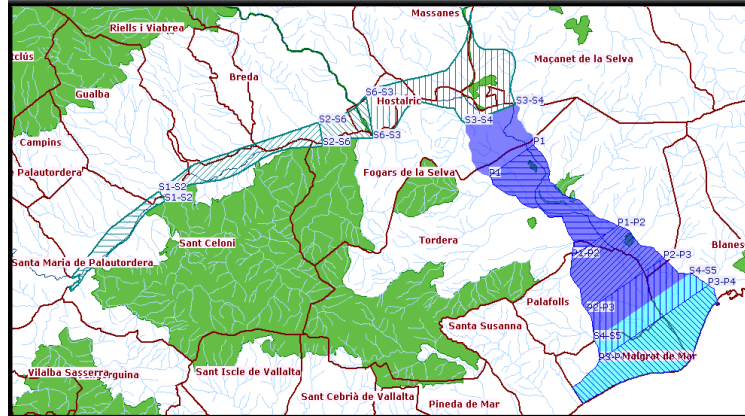

REDAPTA

Espais de governança per a l'adaptació al canvi global en rius mediterranis

Retorn del projecte REDAPTA (adaptació al canvi global en rius mediterranis)

Alfredo Pérez-Paricio
Unitat tècnica de concessions
8 de juliol de 2020

MESURES D'ADAPTACIÓ AL CANVI GLOBAL A LA CONCA LA TORDERA

Mesura 1: Creació d'una **comunitat d'usuaris** per a la coordinació de les extraccions d'aigua a la conca

Mesura 2: Recuperació de les zones humides

Mesura 3: Plans d'acció locals per als espais Xarxa Natura 2000 i espais protegits relacionats

Mesura 4: Protocol de valoració i seguiment dels riscos climàtics a la conca

Mesura 5: Consolidar el mercat agrícola local

Mesura 6: Dragat del riu i consolidació de les motes per a evitar inundacions

Mesura 7: Educació i divulgació sobre el delta de la Tordera

Mesura 8: Constitució d'un **consell de conca** per al riu la Tordera

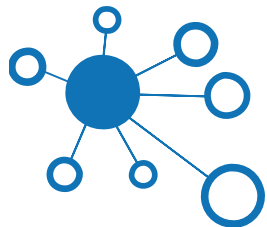
Mesura 9: Implantació de sistemes de **monitorització, alerta i gestió del risc**

Mesura 10: Retorn d'**aigües depurades al riu** per a la implantació de cabals ambientals

Mesura 11: Fomentar l'ús d'energies renovables per a la gestió de l'aigua

Mesura 1: Comunitat d'usuariis

Què hi diuen la Llei d'aigües i el POE de 2003 ?

Normativa bàsica: Text refós de la Llei d'aigües estatal

Art. 28. Atribuciones de la Junta de Gobierno.

f) **Declarar las MAS en riesgo de no alcanzar el buen estado cuantitativo o químico** y las medidas para corregir las tendencias que pongan en peligro el buen estado mediante la aprobación del programa de actuación para la recuperación, de conformidad con el artículo 56, sin perjuicio de las que puedan corresponder a otras Administraciones públicas.

Art. 57. Comunidades de usuarios de unidades hidrogeol. y de acuíferos

2. En los acuíferos declarados **sobreexplotados o en riesgo de estarlo** en aplicación del apartado 1 del artículo 56 de esta Ley, será **obligatoria la constitución de una comunidad de usuarios**. Si transcurridos 6 meses desde la fecha de la declaración de sobreexplotación no se hubiese constituido, el Organismo de cuenca la constituirá de oficio, o encomendará sus funciones con carácter temporal a un órgano representativo de los intereses concurrentes.

Delta Tordera: declarat sobreexplotat al **POE de 2003** (Pla d'ordenació d'extraccions)
DA15 TRLA: **aqüífer sobreexplotat == MAS en risc** de no assolir el bon estat

Normativa bàsica: POE de 2003 (ACA)

Art. 13. Comunitat d'usuaris

Els usuaris de l'àmbit declarat sobreexplotat s'han de constituir en comunitat d'usuaris abans del 10 de febrer de 2004. Si no s'han constituït en aquesta data, l'Agència Catalana de l'Aigua la constituirà d'ofici o encomanarà les seves funcions amb caràcter temporal a un òrgan representatiu dels interessos concurrents.

Els usuaris de l'àmbit declarat especialment protegit s'han de constituir en comunitat d'usuaris en el termini d'un any a partir de l'entrada en vigor del POE.

Quan estiguin constituïdes les dues comunitats d'usuaris, es podran establir mecanismes de col·laboració entre les dues comunitats per assolir una millor gestió dels recursos.

Així mateix, quan es constitueixin les comunitats d'usuaris corresponents als aqüífers protegits de la riera d'Arbúcies i de la riera de Santa Coloma també es podran establir mecanismes de col·laboració entre totes les comunitats d'usuaris existents a la conca de la Tordera.

**Delta de la Tordera: àmbit encara declarat sobreexplotat
(POE o Pla d'ordenació d'extraccions de 2003)**

Normativa bàsica: Text refós de la Llei d'aigües estatal

Art. 56. MAS en risc de no assolir el bon estat quantitatiu o químic.

1. Mesures en cas de declarar-la en risc:

- a) Constitució d'una Comunitat d'usuaris (6 mesos).
- b) Aprovació d'un Programa d'actuació o **PdA** (12 mesos).

2. Possibles mesures del **PdA**:

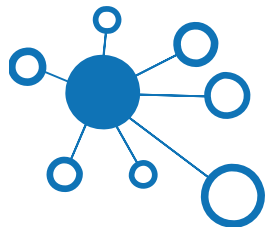
- a) Substituir captacions individuals per comunitàries
- b) Aportar-hi recursos externs a la MAS, explotant-los conjuntament
- c) Delimitar perímetres on no podrà atorgar-se concessions individuals
- d) Delimitar perímetres on caldrà autorització per a obres, àrids o altres, que vincularan a la planificació i llicències

3. El **PdA** definirà les condicions per superar temporalment les limitacions a l'explotació de la MAS si s'ha assolit els objectius ambientals.

4. Si el **PdA** permet millorar l'estat de la MAS, l'organisme de conca podrà reduir progressivament les limitacions adoptades.

Mesura 2: Recuperació de ZH

Idees des de la perspectiva de l'exploració de pous

1a Qüestió:

Model numèric existent → eina de gestió (*exemple: règim natural*)
ús per la futura Comunitat d'usuaris

2a Qüestió:

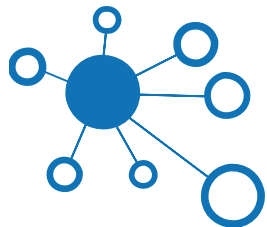
Necessitat d'estudis de detall: contracte Àrea de gestió del medi ACA

3a Qüestió:

Possible canvi (reducció) en l'explotació per a abastament
Regles d'explotació del **Pla de gestió de 2017** es veurien modificades

Mesura 8: Consell de conca

POE 2003 i Pla de gestió (1r cicle...)

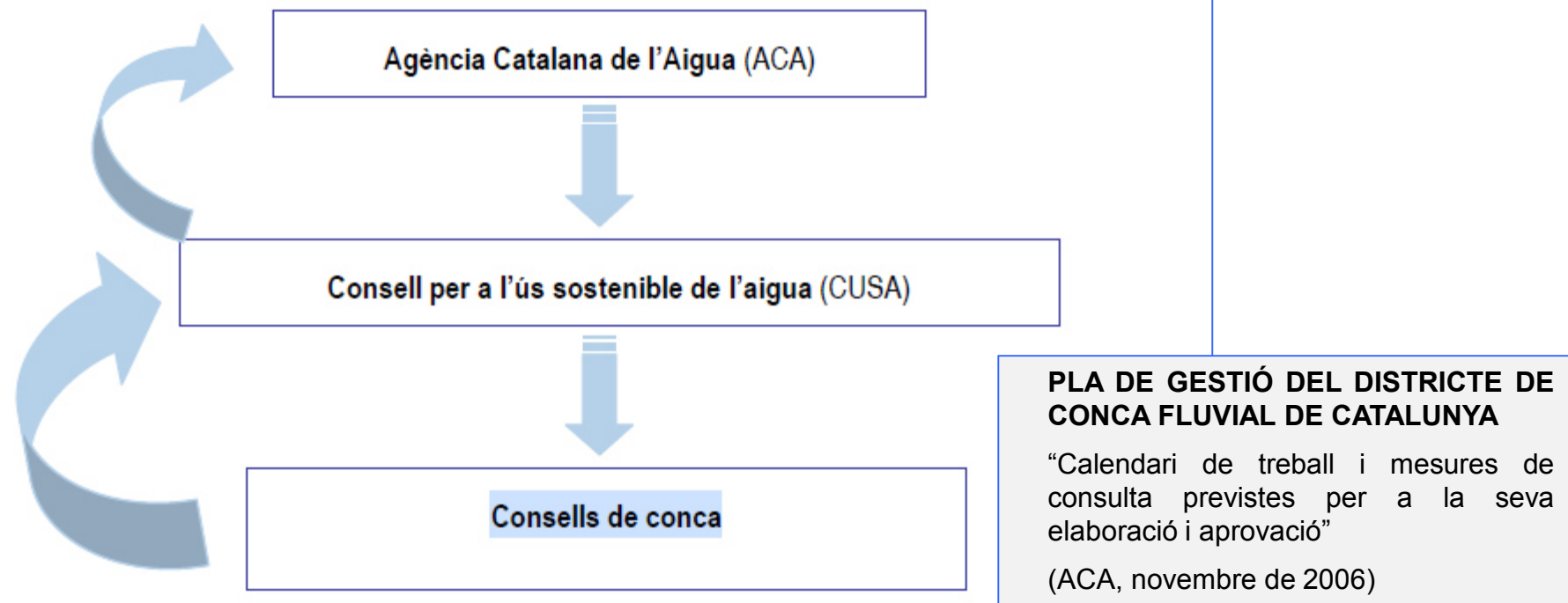
POE 2003: Art. 14. Juntes d'exploració

El control de l'execució del **POE** correspon a la junta d'exploració de l'àmbit (...), integrades per representants de l'ACA i dels usuaris de l'aigua.

La finalitat de les juntes d'exploració és vetllar pel compliment del pla.

Estan facultades individualment per adoptar amb caràcter temporal per a àmbits concrets mesures més restrictives de les que preveu el **POE**.

Relació bidireccional entre els agents implicats en els processos participatius

1r cicle del Pla de gestió: es pretenia crear els Consells de conca

Els Consells de Conca són espais de participació propers al territori i organitzats sobre la base de la conca hidrogràfica, on debatre els Plans i Programes que es deriven de la implantació de la Directiva Marc de l'Aigua.

La finalitat dels processos participatius és la creació dels Consells de Conca. El procés de constitució dels Consells de Conca requereix un estudi en profunditat a nivell jurídic per tal d'establir les bases que donaran cobertura a aquests òrgans permanents tal i com són concebuts des de l'ACA: òrgans pluridisciplinars on les persones que hi participen representen l'administració, entitats o empreses, no només aquells/es amb un dret sobre l'aigua, sinó tots aquells "actors" dels ambients vinculats a l'aigua, aquelles persones que hi fan alguna activitat relacionada o que treballen per la seva preservació o recuperació.

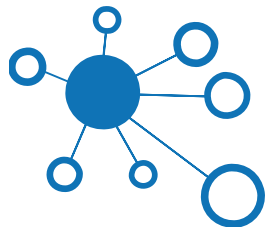
PLA DE GESTIÓ DEL DISTRICTE DE CONCA FLUVIAL DE CATALUNYA

“Calendari de treball i mesures de consulta previstes per a la seva elaboració i aprovació” (ACA, novembre de 2006)

https://aca-web.gencat.cat/aca/documents/ca/planificacio/directiva_marc/pla_gestio_calendari_consulta.pdf

Mesura 10: Aigua depurada i riu

Retorn de l'aigua depurada als rius? Cabals ambientals?

1a Qüestió:

No tornen ja al riu? (*excepte Blanes, en el cas de la Tordera*)

2a Qüestió:

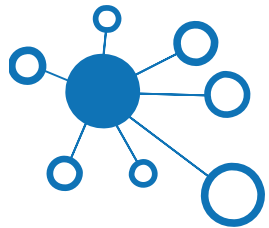
Hi tornen en les condicions adients?

3a Qüestió (doble):

- Els cabals ambientals fins a quin punt han de dependre dels retorns de les depuradores?
- Davant el context global, què fem amb la gestió forestal?

Conclusions

O més aviat comentaris...

Mesura 1: Comunitats d'usuaris

- La normativa bàsica estatal i el **POE** vigent obliguen a constituir **comunitats d'usuaris** en àmbits sobreexplotats o en risc d'estar-hi → és una obligació al Delta de la Tordera

Mesura 2: Zones humides

- Cal conèixer bé la relació riu-aqüífer per poder afirmar que determinades actuacions revertiran en una millora de les **zones humides** vinculades a les aigües subterrànies

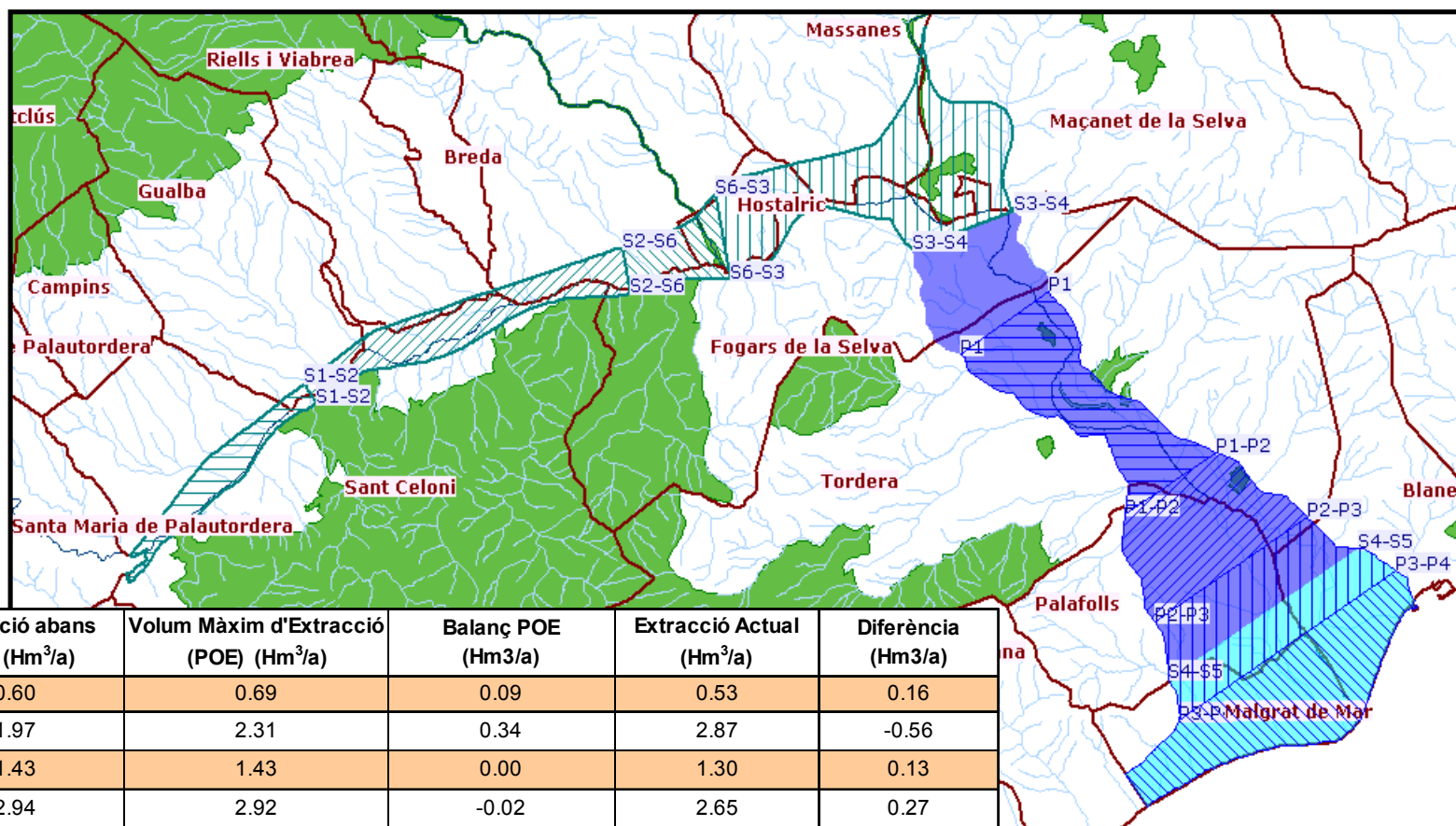
Mesura 8: Consell de conca

- La constitució d'un **Consell de conca** és quelcom que es va plantejar durant els treballs previs a l'aprovació del 1r cicle del Pla de gestió, però finalment no s'hi va incorporar i caldria analitzar per què.
- Potser figures alternatives, com ara les **Juntes d'explotació** o d'altres

Mesura 10: L'aigua depurada i els cabals ambientals

- Cal abordar el tema dels cabals ambientals de forma integrada i valorada

Mapa 1: Balanços abans i després de la ITAM, per polígons de gestió

	Extracció abans POE (Hm ³ /a)	Volum Màxim d'Extracció (POE) (Hm ³ /a)	Balanç POE (Hm ³ /a)	Extracció Actual (Hm ³ /a)	Diferència (Hm ³ /a)
S1	0.60	0.69	0.09	0.53	0.16
S2	1.97	2.31	0.34	2.87	-0.56
S6	1.43	1.43	0.00	1.30	0.13
S3	2.94	2.92	-0.02	2.65	0.27
S4	6.64	6.30	-0.34	4.22	2.08
S5	6.64	6.64	0.00	5.71	0.93
P1	3.81	3.81	0.00	3.52	0.29
P2	10.40	6.24	-4.16	5.10	1.14
P3	10.78	4.31	-6.47	6.65	-2.34
P4	3.25	1.62	-1.63	1.91	-0.29
TOTALS (Hm³/a)	48.5	36.3	-12.2	34.5	1.8

